

PUBLIC ACCESS 2006 : 15

Nyhetsbrev om radio, TV, Internet och andra medier
- teknik, mediepolitik och yttrandefrihet -

28 september 2006
www.publicaccess.se

Innehåll

ledare:

En ny regering kan ta svensk radio och tv på allvar

radio & tv

- Avregleringar i media stänger ute kvinnor och minoriteter
- Kampanj mot reklam i skolan
- Byggskandalen i public service kostar 1,1 miljarder extra
- Starkt stöd för tv-licensen
- Nej till skärpt medielag
- Kommer alliansen att slå ihop public servicebolagen?

television

- Nya kanaler fångar upp äldre tittare som public service överger
- Unga vill ha seriös public service
- Ännu fler TV4-kanaler
- Canal Plus renodlar sina kanaler
- Nya rekordsiffror för tv i USA
- Mobiltv testas i Bayern
- Danskspråkiga i Tyskland får inte se dansk tv i kabelnät
- Matador - en fortlöpande tittarsuccé och vinstmaskin
- Alternativ nyhetsbyrå startar
- Yahoo och Current TV gör gemensam webbsatsning
- Eutelsat deltar i HDTV-tester via franska marknätet
- 101 godkända digital-tv-mottagare
- Analog tv stängs nästa år i Österrike

- Digital-tv-bråk på Gotland fortsätter: Företagare stämmer kommunen på 7 miljoner
- Sverige saknar fri television

radio

- Många program försvinner på nya SR
- Enda mediemagasinet läggs ner i stället för att firas
- Många protester mot SR:s nedläggningar
- 300 lokala radiostationer stängdes i Thailand
- Digitalisering av mellanvågen övervägs
- Big L är tillbaka på mellanvågen
- Massiv tillbakagång för radiolyssnandet i USA
- Första nationella jazzkanalen
- Teknisktips: Radiomottagare för nätet
- Webtips: Radiobranchen

annat

- Trådlöst nät skall lyfta Stockholm
- Liberal politiker blir radiochef – ett moraliskt problem
- Biografkedja hamnar hos kronofogden
- Årets Nättidskrift
- Byter jobb: Känd riksdagsman blir grävande reporter
- Lästips:
- Internet och mänskliga rättigheter: vem har ansvaret?
- Evenemang:
- Citatet

Redaktör & Ansvarig utgivare: **Christer Hederström**
Redaktionsråd: **Lasse Svanberg, Gunnar Bergvall och Ola Stockfelt**
Teknik & Distribution: **Ideosphere**
Redaktionen: **news@publicaccess.se - 0733-249750**
Om abonnemang och annat läs mer på **www.publicaccess.se**

ledare

En ny regering kan ta svensk radio och tv på allvar

Sverige väntar med spänning på hur den nya regeringen skall formas. Vem blir ansvarig för medierna? Bli det näringsministern denna gång – eller kanske det hamnar i ett separat kultur- och mediedepartement? Vi har både förhoppningar och tvivel. Men mycket talar för att det kommer att åtminstone hända något mediepolitiskt med Alliansen. Det är inte svårt att få mediepolitiken att nu blomma upp eftersom den tidigare trötta regeringen lät den vissna.

Härmed överlämnar redaktören en första önskelista till den nya medieministern:

Politikerna måste ta ansvaret för att bygga upp *en modernare public serviceorganisation* med ett tydligare samhällsuppdrag. Man måste våga pröva radikala lösningar exempelvis att tv-avgiften även kan användas för satsningar utanför public servicebolagen. Exempel kan hämtas från Danmark, Tyskland och Irland.

Här är några förslag på vägen:

- a) Radio och tv-organisationen *slås ihop* samtidigt som detta delas upp i *regionala public servicebolag*. Detta bidrar till att skapa en radio- och tv-marknad som inte domineras av en enda beställare på Gärdet (för radioproduktion blir det annars endast *en* beställare; SR).
- b) *Tv-avgiften* används för att, förutom finansiera dessa 10-15 regionala ps-bolag, också går *till andra aktörer* inom kommersiell eller icke-kommersiell radio och tv som vill göra seriösa public serviceinriktade produktioner (kultur, politik, teknik, ekonomi!). Även på invandrarpråken.
- c) Förtydliga public serviceuppdraget ifråga om *programstrukturen*. Innehållet skall politiker aldrig lägga sig i, men utbudsstrukturen skall inte avgöras av en handfull ledningspersoner exempelvis att nyheter och samhällsgranskande program skall kunna ersättas av ett nöjesutbud. Samhällsuppdraget skall stå fritt från en jakt på tittarsiffror.
- d) Utforma *tydligare beredskapskrav* på public service inför katastrofsituationer utomlands och internationella kriser. Radio Sweden kan också bidra till demokratiutveckling. Rusta upp utlandsradion med effektiv digital kortvåg och fortlöpande sändningar på arabiska, persiska, turkiska och ryska liksom till folk utan nation d.v.s. på kurdiska och romani. Och tro inte på att Internet blir annat än komplement till kortvågen.

Vidare behövs *en radioutredning* som med en helhetssyn tar sig an de två nu helt havererade lokalradiosystemen: PLR och närradion. Det behövs en helhetssyn på lokal lokalradio som kan innebära att en likartad teknisk struktur byggs upp för kommersiell eller icke-kommersiell lokal radio. Det behövs också ett strukturellt stöd för en livskraftig lokal radio som utvecklar publicistisk verksamhet på invandrarpråken och blir stommen i en bättre katastrofberedskap. Finansiering kan ske genom en modig omfördelning i statsbudgeten. Närmast till hands ligger de skattekonor i presstödet som går till utländska tidningsägare.

Det är dags att ta svensk radio och tv på allvar. Därför önskar vi en medieminister som förstår vad den unga journalisten Anna Sahlström framför i sitt debattinlägg *Det finns ingen fri television* (se referat längre fram i detta nyhetsbrev). Kanske vi får en medieminister som vi kan ta på allvar.

radio & tv

Avregleringar i media stänger ute kvinnor och minoriteter

Samtidigt som mediemyndigheten FCC överväger fortsatta avregleringar i det amerikanska medielandskapet publiceras en rapport om vilka konsekvenser ett ytterligare liberaliserat system för medieäggande kommer att få för kvinnors ägande och minoritetsäggande i medierna. Rapporten *Out of the Picture* pekar på att FCC har släppt sitt ansvar att övervaka och främja en mångfald i medieägandet, samtidigt som FCC ignorerar konsekvenserna av sina egna beslut. Detta har lett till att 40 %

av tv-stationerna som var minoritetsägda 1998 nu tillhör stora mediekoncernerna.

Några aktuella siffror:

- 1) Kvinnor utgör 51 % av landets befolkning, men äger endast 4,97 % av tv-stationerna.
- 2) Minoriteter utgör en tredjedel av landets befolkning, men äger bara 3,26 %.
- 3) Medan andelen kvinnors ägande och minoritetsäggande i andra näringsområden ökad sedan slutet av 90-talet har andelen minskat inom radio- och tv-sektorn.
- 4) Hispanic- eller Latino-ägda stationer når endast 21,8 % av den spanskspråkiga befolkningen i USA.
- 5) 91 % av de afro-amerikanska tv-hushållen nås inte av en tv-station med afro-amerikansk ägare.

There is something terribly wrong when women and minorities comprise such substantial parts of the U.S. population, but own so few TV broadcast stations, var FCC-chefen Michael Copps kommentar till rapporten *This isn't just a problem. This is a national disgrace.* Han menar att om man vill att medieägandet skall spegla mångfalden i befolkningen så finns det ingen anledning för FCC att gå vidare med ytterligare avregleringar. (Free Press, TV Newsday)
Läs rapporten på
<http://www.freepress.net/press/release.php?id=167>

Kampanj mot reklam i skolan

Medan reklamen blivit mer aggressiv och metoderna att nå barn är kontroversiella har det funnits en ganska fredad sektor; skolan. Men reklamfinansierade *Channel One* sänder nyheter till klassrummen och BusRadio på de gula skolbussarna över hela USA. Konsumentorganisationen *Commercial Alert* har nu organiserat en kampanj för att befria alla skolor i landet från radio och tv-reklamen. Uppbackad av 40 organisationer och 64 företrädare för barnens rättigheter har man skrivit till de 100 ledande reklamköparna och de 50 ledande reklambyråerna och uppmanat dem att inte annonsera i dessa två kanaler. Kampanjen kommer nu när "below-parental-radar tactics" används för att kringgå föräldrainflytandet t.ex. *advergames* (spel med reklam). Mest bekymmer är livsmedelsreklam riktat mot skolbarn - särskilt för snabbmat, läskedrycker och sötade flingor - när samtidigt barnfetma håller på att bli ett nationellt problem. (Adage)

Byggskandalen i dansk public service kostar 1,1 miljarder extra

Budgetöverskridandet för Danmarks Radios nya tv-hus i Ørestaden ligger officiellt på ca 600 milj dkr. (i 1999 priser), men kan i praktiken betyda att skattebetalarna får punga ut med det dubbla; ca 1,1 miljarder. Detta beror på lånefinansieringen och räntorna. Extrautgifterna för DR kan bli ca 100 miljoner kr per år de närmsta tre åren. Detta kommer utan tvivel att påverka programkvaliteten, säger personalledamoten Mogens Rubinstein i DR:s styrelse. (TV-Nyt)

Starkt stöd för tv-licensen

Britterna är beredda att betala något mer för sin public service – BBC – i framtiden visar en enkät till 7.000 personer. Det genomsnittliga man kan tänka sig betala (för det nuvarande utbudet) fram till 2017 är £162.66 per år i jämförelse med nuvarande £131.50. En

ökning med £2.59 per månad. 75 % skulle uppskatta nya BBC-tjänster, men dessa skall då betalas genom abonnemang (betal-tv etc) eller att en del nuvarande tjänster skärs ned eller tas bort. (MediaGuardian)

Nej till skärpt medielag

Journalistförbundet är i ett remissvar kritiskt mot förslaget på en ny radio- och TV-lag. Justitiekanslern, JK, har tidigare varnat för lagförslaget, då JK anser att lagstadgade krav på återhållsam skildring av våld och sex är en för stor och svårtolkad begränsning av yttrandefriheten.

Förbundet är kritiskt mot en ökad lagreglering av etermedierna. Förslaget innebär ett för stort ingrepp i yttrandefriheten, med t.ex. en lagstadgad skyldighet att sända program med anpassat innehåll för personer med funktionshinder. *Det är typiskt och trist att man vill göra nya ingrepp i lagstiftningen så fort man identifierat ett problem. En sådan här lag skulle innebära ökad makt till Granskningsnämnden för radio och TV, en instans som vi tycker borde tas bort och ersättas med något i stil med PO/PON,* säger förbundsordförande Agneta Lindblom Hulthén. (Journalisten)

Kommer alliansen att slå ihop public servicebolagen?

Ett av den nya regeringens första beslut kan bli att dra igång en utredning om hur public service-bolagen använder sina pengar. Det kan bli startskottet på en debatt om en framtida sammanslagning av SVT, SR och UR skriver Martin Jönsson i en krönika i Näringsliv24.

I regeringens public serviceproposition i våras fördes det fram en hel del kritik mot de höga produktionskostnaderna för UR och det beslöts att regeringen skulle tillkalla en särskild utredare för att titta på hur resurserna skulle kunna utnyttjas effektivare. *Det är bara en hake* skriver Marin Jönsson. *Den socialdemokratiska regeringen hann varken tillsätta någon utredare eller besluta om direktiv för utredningen. Sommarsemestern och valrörelsen kom emellan. Därmed har den nya borgerliga regeringen ett guldläge för att förbereda en större förändring inom public service på längre sikt. Genom att besluta om bredare direktiv än Pagrotsky & co hade tänkt sig kan alliansen låta utredaren titta på hela public servicesfärens resursutnyttjande – inte bara Utbildningsradions. Vilket i praktiken skulle kunna*

innebära det första steget mot att utreda det som hittills varit politiskt onämnt: en sammanslagning av två eller flera public service-bolag.

Det finns ju en del som talar för en sådan. Ju mer de olika medieformerna konvergerar – och alltmer av public serviceuppdraget sköts på webben – desto starkare blir argumenten för en sammanslagning. Det finns väldigt starka argument mot en sådan – de flesta handlar om mångfald i rapporteringen och resten om risken för en överbelastad byråkrati – men om regeringen hanterar det rätt kan frågan komma att genomlysas för första gången, inom ramen för det statliga utredningsväsendet. Det var nog inte riktigt vad socialdemokraterna hade tänkt sig.

(Näringsliv24)

http://www.n24.se/dynamiskt/reklam_media/did_13722243.asp

television

Nya kanaler fångar upp äldre tittare som public service överger

Både Axess TV och SBS-kanalen *One Television* ska fånga 45-plusarna som känner sig övergivna av TV4 och SVT. Axess TV sänder ett stort kulturblock på lördagarna och ett stort samhällsblock på söndagarna. Både Åke Ortmark och Nils-Petter Sundgren har lämnat sina tidigare kanaler, TV8 respektive TV4, till följd av att kanalerna har inriktat sig mer mot yngre målgrupper. Andra programledare i Axess TV blir Anders Hellner (Dokument utifrån), förre SVT-programledaren Lennart Persson (Debatt), DN:s Niklas Ekdal och debattören Thomas Gür. Axess TV delar plats med Aftonbladet TV, som sänder vardagar, i det digitala marknätet. *Vi har en publicistisk idé, där vi ska göra seriös tv. Och de som tittar på seriös tv i dag är 45-plus. Då får vi följa de tittarvanor de har. Söndagen är den viktigaste samhällsdebattsdagen,* säger Peter Elmlund, vice vd på Axess TV. Elmlund exemplifierar med SVT-programmet Agenda. *Jag tror att 70 procent är personer över 45 år, utan barn i hemmet. Det är en målgrupp som SVT och TV4 överger. Nu kommer de att komma till oss.* En av Axess TVs huvudkonkurrenter blir One Television, som riktar sig till åldersgruppen 40-59 år. One Television ska erbjuda dramaserier, dokumentärer och långfilmer. (Dagens Media)

Unga vill ha seriös public service

Tusentals ungdomar protesterar mot att SVT skär ner på nyheter och samhällsbevakning och i stället satsar på nöje och drama.

Uppropet "Inga såpor i stället för nyheter!" har spridits som en löpeld på Internet. 4 500 ungdomar, de flesta mellan 16 och 25 år, har skrivit under uppropet, just den åldersgrupp som SVT vill nå med sina nya satsningar. *Det är klart över förväntan. Jag har bara skickat några mejl till vänner och bekanta och det har spridit sig över hela Sverige,* säger Ali Hamidian, styrelseledamot i Kulturella ungdomsföreningen i Malmö, som ligger bakom projektet tillsammans med Utrikespolitiska föreningen i Lund. Olof Dahlberg, redaktör för det nedläggningsdrabbade Dokument utifrån, säger att han är glad för den stora uppslutningen.

Jag är jätteförvånad över att de har lyckats få ihop så många namn. Det har inte syntts en rad om detta i någon tidning utan det har spridit sig mellan ungdomar på nätet.

Efter debattartikeln i DN förra måndagen, då en mängd kända nyhetsjournalister på SVT protesterade mot nedskärningarna, har Ali Hamidian märkt ett ökat intresse för uppropet. Johan Lindén, samhällschef på SVT, har hört talas om namninsamlingen. *Jag känner till den och har informerat resten av ledningen. Vi väntar med att diskutera saken till den 15 oktober, då uppropet ska lämnas in till oss. Vi har valt att prioritera drama och nöje just för att den biten haft lägre prioritet de senaste åren. Vi har en fast ekonomi och något måste stå tillbaka när man prioriterar en annan sak. Det är tingens ordning,* säger han. En ordning som Ali Hamidian inte vill acceptera: *Vi tycker att det här är en oerhört viktig fråga. Det är något särskilt med public serviceidén. Det finns ett antal program, till exempel Faktum, som inte kan finansieras med kommersiella medel. Därför är det viktigt att SVT som public service-företag satsar på de här sakerna. SVT verkar tro att ungdomar inte är intresserade av samhällsbevakning och bara vill ha lätta, fördummande program. Men så är det inte alls.* Namninsamlingen kommer inte att kunna ändra ledningens beslut, enligt Johan Lindén. (Journalisten) <http://www.kufim.se/namnlista.php/>

Ännu fler TV4-kanaler

I november lanserar TV4 två nya kanaler: *TV4 Guld* och *TV4 Komedi*. TV4 Guld blir kanalen som erbjuder alla de serier som

tittarna vill återvända till, I utbudet finns bland annat klassiska såpor som Dallas och Dynastin, deckare som Colombo och Kojak, kultserier som Twin Peaks och V, samt brittiska kvalitetsserier som Huset Elliot och Jag, Claudius. TV4 Komedi blir kanalen som bjuder på ett skratt. Tablån rymmer klassiska komedier som Cosby och Pang i bygget likväl som helt nya komediserier samt även långfilmer. Efter lanseringen i november består TV4:s kanalfamilj, förutom av huvudkanalen TV4, av TV4 Plus, TV400, TV4 Film, TV4 Fakta, TV4 Guld, TV4 Komedi samt delägda TV4 Sport-Expressen.

Canal Plus renodlar sina kanaler

Canal Plus har nu renodlat sitt kanalnehåll. Tre kanaler ska enbart visa filmer och serier. Två kanaler ska uteslutande erbjuda sport. Till grund för Canal Plus nya paketering och kanaluppdelning ligger en stor studie av vad befintliga och potentiella abonnenter efterfrågar. *Vi konstaterar att de flesta är väldigt nöjda med vad de får, men att de vill ha det på ett annat sätt*, säger Mona Holmquist, informatör på Canal Plus. Tittarna kan välja att abonnera enbart på antingen filmkanalerna eller sportkanalerna. De som väljer att abonnera på båda paketen får även tillgång till kanalen som visar HD-filmer och blandkanalen Canal Plus Mix. (Dagens Media)

Nya rekordsiffror för tv i USA

TV-hushållens tittande i USA har under det gångna tv-året 2005-2006 ökat med tre minuter till 8 tim 14 min per dygn enligt Nielsen Media Research. Det enskilda tv-tittandet har också ökat med tre minuter till rekordnoteringen *4 tim 35 min* (vilket är ungefär dubbelt så mycket som i Sverige). Samtidigt rapporteras att antalet tv-apparater i USA nu överträffar antalet invånare. Ett medelhushåll består av 2,55 personer som äger 2,73 mottagare. Nya tillkommande distributionskanaler (som Internet) och de nya platta skärmarna, som får plats överallt, antas ha bidragit till det ökade tv-intresset.

Mobil—tv testas i Bayern

Testsändningar av tv särskilt anpassad för mobiltelefoner startar nu i den tyska staden Regensburg i Bayern. Systemet blir Digital Multimedia Broadcasting (DMB) som använts i Sydkorea sedan december 2005. Tittarna kommer att kunna använda den lilla 2,2 tum färgskärmen för att se samma kanaler som finns tillgängliga på vanliga tv-mottagare. DMB anses vara ett bra system för

att passa den begränsade batterikapaciteten i mobiltelefoner. Det är också en fördel att sändarantennerna redan finns och att mottagare finns på den koreanska marknaden. Det sydkoreanska kommunikationsdepartementet är en delsponsor. Mediemyndigheten i Bayern säger att testerna kommer att pågå in på 2007. Liknande tester planeras i Italien, Schweiz och Österrike. (DPA)

Danskspråkiga i Tyskland får inte se dansk tv i kabelnät

Ett tyskt kabelbolag stänger av DR1 och TV2 i sina kablar i södra Schleswig eftersom Kabel Deutschland anser det vara för dyrt att distribuera danska kanaler. Den danskspråkiga minoriteten, cirka en kvarts miljon hushåll söder om gränsen, avskärs därmed från dansk public service. Stängningen beror på att danska tv-stationerna inte är nöjda med hur mycket de får betalt genom den gemensamma upphovsrättsfonden för samtliga kanaler i det tyska kabelnätet. DR och TV2 förbereder dock rättsliga åtgärder mot stängningen. Bolagen erkänner inte tyska bolags rätt att kräva betalt för att sända danska program i Tyskland. Man betalar inte för kabeldistributionen i de nordiska länderna och menar att detta avtal kan undermineras om man går med på att betala tyska kabelbolag. (TV-Nyt)

Matador - en fortlöpande tittarsuccé och vinstmaskin

I lördags ägnade sig sju av tio tv-tittare i Danmark åt Matador (motsvarar 1.383.000 tittare). Alla generationer, men särskilt unga och äldre följer åter serien. DR1-chefen Ulla Pors Nielsen menar att det är fantastisk, att Matador, som första gången sändes 1978 fortfarande är så populärt. Serien slog redan vid sin premiär tittarrekordet i Danmark och även reprisomgången 1997-98 hade tittarsiffror på 72 %. Matador har också blivit en strålande affär för Danmarks Radio. Det kunde ha verkat som ekonomiskt hasard när DR i början av 70-talet satsade 70 milj dkr på en serie om livet i den dansk småstad. Ekstra Bladet har räknat ut att DR hittills har tjänat cirka en kvarts miljard kr på satsningen. Förutom att serien sålts till 20 länder över hela världen har det sålts 800.000 videokassetter på hemmamarknaden värt ca 72 milj. 2001 utkom Matador på DVD och har redan sålts i 1,1 miljoner kopior för 165 miljoner kr. Sedan såldes boken 'Lise Nørgaard – et liv med Matador' i ca. 50.000 ex och Kokboken

'Lauras Gästebud' i 10.000 ex. Dessutom två spel om sammanlagt 30.000 ex. (TV-Nyt)

Alternativ nyhetsbyrå startar

Det latinamerikanska tv-nätverket Telesur lanserar en nyhetsbyrå som ska konkurrera med Reuters och AP meddelar Telesurs chef Andres Izarra under de alliansfria staternas organisation NAM:s möte i Havanna. Målet är att diversifiera medieutbudet i Latinamerika som nu domineras av de stora amerikanska nyhetsbyråerna. NAM är med sina 118 medlemsländer världens näst största internationella organisation efter FN. (Stockholm Fria)

Yahoo och Current TV gör gemensam webbsatsning

Yahoo Inc and Current TV, en tv-kanal grundad av f.d. vicepresident Al Gore, har gått samman om en videotjänst på webben som riktar sig till yngre vuxna. *Yahoo Current Network*, kommer att tillhandahålla såväl professionellt producerande videofilmer som tittarproducerat. Tjänsten, som skall finansieras genom reklam, startas när videodelningstjänster på nätet bl.a. *YouTube.com* nu växer explosionsartat. Yahoo Current Network kommer att i slutet av 2007 kunna erbjuda åtta sådana kanaler. Current TV startades för två år sedan och är inriktat på unga tittare, som får möjlighet att få ett ord med i laget hur nyheter och annat rapporteras. En tredjedel av de program som sänds via satellit- och kabel-tv till 30 miljoner hushåll i USA skapas av tittarna själva. (Reuters)

Eutelsat deltar i HDTV-tester via franska marknätet

En andra fas av tester med HDTV via det franska digitala marknätet har nu inletts och skall pågå till 8 jan 2007 i Paris, Lyon and Marseilles. Satellitbolaget Eutelsat samverkar med sändarbolaget TDF för att distribuera MPEG4-kodade HDTV-signaler till sändarna. Mediemyndigheten CSA koordinerar försöken som syftar till att stämna av hela HDTV-kedjan från kodning, distribution och utsändning inklusive själva mottagningen hos hushållen.

101 godkända digital-tv-mottagare

Det finns idag 101 godkända digital-tv-mottagare för marknätet på marknaden. 60 procent av dessa utgörs av tv-apparater med inbyggd mottagare, 29 stycken är fristående digital-tv-boxar och övriga är boxar med

inspelningsbar hårddisk. Läs mer om de godkända boxarna på teracom.se.

Analog tv stängs nästa år i Österrike

Från mars 2007 börjar ORS, som sänder ut public serviceföretaget ORF:s tv-signaler, att stänga de analoga sändningarna i den västliga delen av landet för att slutligen i juni nå Wien. I slutet av oktober är Österrike helt digitalt ifråga om tv. (TV-Nyt)

Digital-tv-bråk på Gotland fortsätter: Företagare stämmer kommunen på 7 miljoner

I en stämmningsansökan inlämnad till Gotlands tingsrätt kräver *Kenth Fransson*, med firman Kenbi Media, 7.091.000 kronor i skadestånd för att kommunen genom GIP (Gotland Interactiv Park) röjt och utnyttjat hans affärsidé om hur man bygger upp en lokal TV-station för digitala sändningar. Fransson arbetade i många år med att utveckla och förbereda en lokal TV-station på Gotland. Under senare år kom det främst att handla om att tillskapa en lokal, digital station. Han samarbetade under en tid de första åren på 2000-talet med dåvarande RUE, kommunens enhet för regional utveckling, och delgav dem sina idéer. Tanken var då att Fransson under en uppbyggnadsfas skulle anställas av kommunen och ingå i ledningen för det projekt som skulle bygga upp verksamheten med en lokal reklamfinansierad TV-station. Senare skulle TV-kanalen stå på egna ben som eget bolag och Fransson räknade med att ha sin plats och utkomst där. Men RUE:s planer ändrades och Fransson manövrerades ut ur bilden.

Men det var ändå hans affärsplan, hävdar han, som låg till grund för den ansökan som så småningom skickades till statliga Nutek och som ledde att projektet beviljades bidrag både därifrån och från EU:s Mål 2 Öarna. Huvudmannskapet för lokal-TV-projektet flyttades under resans gång över till GIP, en teknikpark i föreningsform med uppgift att utveckla öns näringsliv. Och det var GIP som i februari i fjol ansökte om och även beviljades sändningstillstånd för det som kom att bli Gotlandskanalen.

Fransson menar att kommunen genom GIP:s agerande obehörigen har utnyttjat hans affärsidé. Han hävdar att det är hans affärsplan som använts när pengar och tillstånd söks för projektet, trots att han själv inte längre fanns med i gruppen kring projektet.

För detta kräver han skadestånd enligt lagen om skydd för företagshemlighet.

Men GIP:s vd Mats-Ola Rödén tillbakavisar påståendena om att GIP skulle ha medverkat till att hans affärshemligheter röjts. Rödén berättar också att en ansökan från Fransson hade legat hos kulturdepartementet i cirka två år när GIP kom med sin ansökan. *Den låg där men beviljades aldrig. Varför vet jag inte. Men GIP kan definitivt inte ställas till ansvar för att Fransson inte fick något tillstånd*, säger han. I stämningsansökan framhålls dock att kommunens agerande ledde till att det i slutändan blev GIP och inte Fransson som erhöll sändningstillstånd för digital-TV på Gotland. Hans advokat skriver också: *Det förhållande att kommunen genom GIP har övertagit den del som Fransson skulle medverka i, har medfört att Fransson inte kunnat fullfölja sina planer*. GIP har under 2006 sålt TV-kanalen vidare till bolaget Spider-TV, som nu driver den under namnet Gotlands-kanalen (Gotlands Tidningar)

Sverige saknar fri television

Sexuella trakasserier, hafsiga jobb, utnyttjade projektanställda. Systemet med produktionsbolag och personal på korta kontrakt urholkar tv:s samhällsjournalistik. Det konstaterade journalisten Anna Sahlström, som intervjuat ett 80-tal anställda i tv-branschen. Undersökningen om de usla villkoren i TV-branschen presenterades närmare i en intervju i Journalisten i maj 2006
http://www.journalisten.se/a.aspx?article_id=11081

I ett debattinlägg i senaste Journalisten skriver Anna Sahlström att Sverige saknar fri television. Hon menar att *branschen representerar underhållning, marketing och formatförsäljning. Här finns många visioner men inga konsekvensanalyser av hur TV påverkar samhället. Den svenska TV-marknaden är smal och hårt begränsad, det finns bara utrymme för billiga, likriktade program och bara ambitioner att sälja sådana program till resten av världen.*

Den moderna mediekulturen har blivit ett stort problem för demokratin och samhällsjournalistiken i allmänhet. Andra saker som sätter käppar i hjulet för demokratin är de brott mot arbetsrätten som alla svenska TV-företag begår moraliskt och/eller juridiskt samt den enorma brist på respekt som finns i branschen. Ytterligare en faktor är bristen på kompetens i topparna på kanaler och produktionsbolag. Där finns helt enkelt inte

den sakkunskap som krävs för att bedöma en god samhällsjournalistisk idé. Och genom att nepotismen fått så starkt fäste kan ny kompetens aldrig komma in, skriver Sahlström.

Systemet bidrar till en snedvriden lönepolitik och höga chefer i TV-branschen tycker att det är okej att begå brott mot arbetsrätten. Unga människors drömmar och naivitet till att driva upp löner i topparna och sänka lönerna på golvet, vilket i sin tur leder till låg kvalitet i produktionen. Maktmissbruket yttrar sig i otrygga anställningsformer, trakasserier och en svag personalgrupp som inte vågar ifrågasätta och diskutera. TV-branschen blir en svag bransch, som på intet sätt bärs av demokratiska värden och därför inte heller sköter sin viktigaste uppgift, som bevarare och bevakare av demokratin.

Världen rasar, människor blir torterade för sina åsikter, miljöförstöringen fortgår, men vad gör vi – TV för puckon från morgon till kväll? Mediernas främsta roll borde vara att rapportera, skildra, bevara och bevaka demokratiska frågor men det är inte så. Medierna styrs av helt andra krafter skriver bl.a. Anna Sahlström. *Det finns ingen fri television.* Läs hela hennes inlägg på http://www.journalisten.se/a.aspx?Article_Id=11705

radio

Många program försvinner på nya SR
Kulturnyheterna har tidigare rapporterat om planerade förändringar i Sveriges Radios utbud. Förra veckan torsdagen presenterades förslaget för medarbetarna inom SR. *Ibland när man startar ett nytt program så måste de program som låg där tidigare försvinna. Samtidigt tycker jag att det vi gör är relevant och bra journalistik, så det är inte så att vi slutar att bevaka något ämne*, säger Eva Blomquist, SR:s programdirektör på utbud. Ämnena ska alltså fortfarande bevakas, men inte inom ramarna för de etablerade programmen som sänder idag. Många program kommer dessutom att göras utanför SR och köpas in från externa bolag. Bland P1-programmen som försvinner finns *Vår Grundade Mening, Konflikt, Tendens, Barnen, Föräldrarna* och *Pengar*. P3-programmen *Frank* och *Front* läggs också ned. Som ett led i förändringsarbetet ska 400 tjänster bort på SR under de kommande åren. Det är lätt att se paralleller mellan de strategier som nu utformas i SVT:s och SR:s chefsrum på

Gärdet i Stockholm. I båda fallen ska medel frigöras för att få mer pengar till program, personal sägas upp och försöken att nå de yngre tittarna eller lyssnarna intensifieras. (SVT Kulturnyheterna)

Enda mediemagasinet läggs ner i stället för att firas

När mediemagasinet Vår grundade mening planerade för 25-årsjubileet kom SR-ledningens besked: nedläggning.

Vi känner oss lurade, säger programledaren Åke Pettersson. Vår grundade mening ersätts av ett externt producerat medieprogram som ska vara mer inriktat på nyheter och reklam. Han och kollegan Raket Chukri hade hoppats på ökad sändningstid i den nya tablån. De har sedan i våras diskuterat hur programmet kan förnyas, bland annat med tillförordnade P1-chefen Cecilia Bodström, som nu i sin nya roll på "utbudsenheten" kom med nedläggningsbeskedet. Märkligt att nya programdirektören inte alls tar hänsyn till att vi på lördagar, enligt publikundersökarna, når betydligt fler lyssnare under 50 år än över. Det vill säga tvärtom mot hur det är för P1-program i allmänhet.

Åke Pettersson är kritisk mot det nya systemet där SR-ledningen enväldigt bestämmer innehållet. *Uppenbarligen har programdirektören Eva Blomquist aldrig gillat vår typ av hård mediekritik, även mot SR. Först halverade hon programmet som ny P1-chef, nu stryper hon oss helt som ny programdirektör. Eva Blomquist tror att ett externt bolag kan vara lika bra på att granska SR kritiskt. Det finns argument för och emot. Även det nya magasinet ska granska public service och det kan vara en styrka att man är utomstående om man ska vara kritisk, säger hon.*

SR ska nu gå ut med en förfrågan till externa bolag och höra om de är intresserade av att göra ett mediemagasin. Christer Jungeryd, talesman för den kommersiella radion, har redan anmält intresse. Blomquist utgår från att Jungeryds bolag Svenska Medietjänster är ett av de bolag aktuella som vill ha uppdraget. Blomquist betonar att det också ska finnas ett internt producerat medieprogram, Publicistiska samtal. *Där behöver man inte ta upp dagsaktuella frågor utan kan diskutera tidlösa etiska frågor. Det ska ske i intervjuer eller samtal med erfarna publicister.* (Journalisten)

Många protester mot SR:s nedläggningar

Tunga radiojournalister i skarpt upprop: *Vårt förtroende för Sveriges Radios nya ledning är allvarligt skadat. Sveriges Radio står i begrepp att genomföra förändringar som gör oss sämre rustade att leva upp till våra uppdrag om kvalitet, folkbildning och demokrati. Strategin riskerar leda till att P1:s trogna publik försvinner utan att ersättas av någon ny. SR:s nya beslutsmodell innebär en maktkoncentration av tidigare aldrig skadat slag. Delar av ledningen har dessutom uppvisat en arrogant attityd gentemot medarbetarna. Vårt förtroende för SR:s nya ledning är därför allvarligt skadat.* Det skriver i DN Debatt en rad tunga radiojournalister med profiler som Cecilia Uddén, Gunnar Bolin, Titti Nylander samt tidigare SVT-chefen Mikael Olsson. <http://www.dn.se/DNet/jsp/polopoly.jsp?d=572&a=574878&previousRenderType=2>

Beslutet att lägga ned utrikesmagasinet "Konflikt" måste omprövas av SR:s ledning. Det är det enda radioprogram som rör sig i gränslandet mellan traditionell utrikesjournalistik och kultur, skriver 50 kända diplomater, forskare och författare i ett annat upprop i DN Debatt.: <http://www.dn.se/DNet/jsp/polopoly.jsp?d=572&a=574300&previousRenderType=2>

Hittills har 130 personer skrivit på en namninsamling för att rädda P1-programmet Vår grundade mening. *Då massmedias makt är större än någonsin är mediegranskning också en allt viktigare uppgift för Sveriges radio, skriver namninsamlingens grundare Daniel Lundgren. Att Sveriges Radio fullständigt sviker sitt ansvar att folkbilda och erbjuda ett verkligt alternativ till den alltmer dominerande mediala kommersialismen är djupt respektlöst mot Sveriges radios verkliga vänner.* Namninsamlingen, som startats på sajten namninsamling.com, avslutas 21 november. (Journalisten)

300 lokala radiostationer stängdes i Thailand

I huvudstaden är juntan efter kuppen nu säker på att lugnet består - men inte på landet. Däremot har fler än 300 lokala radiostationer (community radio) stängts på landsbygden, där generalerna fruktar organiserat motstånd, särskilt i norr och nordost. Radiostationerna i 17 provinser beordrades sluta sända i fredags. Det skedde i Thaksins hemstad Chiang Mai i norra

Thailand och på andra platser där generalerna vet att den avsatte premiärminister har starkt stöd. (DN)

Digitalisering av mellanvägen övervägs

Peter Davies, chefen för brittiska mediemyndigheten Ofcom, säger att man överväger att inte förlänga de sändningstillstånden för analoga mellanvägsfrekvenserna (AM) när dessa går ut 2012. Utrymmet som frigörs på detta frekvensband (530-1600 kHz) skall istället användas för digitala sändningar med DRM-tekniken. På utrymmet, som f.n. används av två rikstäckande kommersiella radionät, får man därmed plats för flera nya kanaler som tre nationella radionät och en stor bredd med lokala radiostationer. Davies uttalande har mött arga reaktioner från *TalkSport* som säger att slopande av AM skulle vara "crazy" och "illogical". *TalkSport*, som är talk radio, är mindre beroende av en högre ljudkvalitet som DRM erbjuder. Detta är förstås intressantare för Virgin som är en musikkanal.

Scott Tauntonch vd för UTV Radio, säger att AM-frekvenserna är avgörande för hans företag och stänger man 2012 blir det "commercial suicide". Han tror inte Ofcom vill stänga *TalkSport* som har ökat antalet lyssnartimmar med 30 % sedan 2000. Innan många fler hushåll har digitalradio liksom bilar har digitalradio som standard kan man inte överge det analoga systemet. Han tror att 2020 kan vara en lämplig tidpunkt. Ofcom tror att DRM kan användas för att fylla upp de områden i landet som DAB inte kan täcka eller som inte är kommersiellt intressanta. Davies menar att DAB kan komplettera DAB med mindre radiostationer. Problemet är dock att man inte kan auktionera ut DRM-frekvenser innan mottagare finns på marknaden. (MediaGuardian)

Big L är tillbaka på mellanvägen

Efter mer än ett års frånvaro på frekvensen 1395 kHz har den brittiska radiostationen Big L återvänt i eteren med full effekt. Under det gångna året har man enbart sänt på nätet och via Sky Digital. (Radio-Nyt)

Massiv tillbakagång för radiolyssnandet i USA

En jämförelse mellan radiolyssningen idag och 1999 visar att unga (12-34 år) lyssnar allt mindre på radio. Tillbakagången är dock markant i alla åldersgrupper. Totalt lyssnar man 14 % mindre på radio nu än på slutet av 90-talet. De senaste tre åren har värdena på

de fem största radiobolagen fallit 30-60 % och det största bolaget Clear Channel överväger att sälja en rad radiostationer på mindre marknader. adioreklamomsättningen steg 2005 bara med 0.3 %. (New York Times/Radio-Nyt)

Första nationella jazzkanalen

GCap Media startar via DAB-nätet i slutet av året från Leicester Square i London landets första rikstäckande jazzkanal. Därmed fylls ett tomrum för en all-jazz radiostation. Den är särskilt inriktat på målgruppen 35+ (som gärna lyssnar på BBC Radio 2, Radio 3 and Radio 4) och kommer att spela allt inom ett brett spektrum som Bebop, Swing, Cool jazz, Trad, Blues, Soul jazz, Modern jazz och Smooth/Fusion. Den nya stationen kommer att drivas som en systerkanal till Classic FM. De båda stationerna kommer att arbeta i tandem med reklamakvisition m.m.

Tekniktips: Radiomottagare för nätet

Reciva är en ny digitalradio som inte kräver en dator hemma för att kunna lyssna på världens alla miljontals radiostationer på Internet. Reciva Internetradio klarar av att spela alla strömmande MP3, Windows Media och Real Player-radiostationer, kostar ca 2 000 kr. Allt som behövs är en trådlös bredbandsanslutning. Sverige har ett hundratal radiostationer med i Recivas utbud. <http://www.reciva.com/>

Webbtips: Radiobranschen

RAB, är den kommersiella radions branschorganisation. RAB arbetar för att öka intresset och höja anseendet för kommersiell radio och radioreklam i Sverige. Webbplatsen är producerad och publicerad genom samarbete mellan MTG Radio och SBS Radio: <http://www.rab.se/>

annat

Trådlöst nät skall lyfta Stockholm

Genom att komplettera fibernätet med ett trådlöst Wimax-nät hoppas *Intel*, *Cisco*, *Ericsson* och *Stokab* kunna skapa en infrastruktur som ska vara öppen för alla operatörer och tjänsteleverantörer samt offentlig sektor och företag på lika villkor. Projektet kan resultera i att Stockholm blir en ledande IT-huvudstad. Stockholm Digital City kallar man projektet i vilket en operatörsneutral trådlös infrastruktur integreras med ett fast öppet nät. Tanken med projektet är att hela

Stockholmsregionen, inklusive glesbygd och skärgård ska få en heltäckande IT-infrastruktur. (Uppsnappat)

Liberal politiker blir radiochef – ett moraliskt problem

Flertalet politiker och mediefolk i Danmark säger att det inte är något fel att Jens Rohde byter sitt jobb som medieordförande i Venstre mot chefsjobbet på TV2 Radio, den nya radiostationen som han själv har varit med till att skapa grunden för och drivit fram genom i sitt arbete i folketinget. Men Frands Mortensen, medieforskare vid Århus Universitet, menar att det är omoraliskt. Han pekar på att Rohde som liberal politiker har varit med att bygga upp den statliga domi-nansen på medieområdet –även om han påstår motsatsen – och nu går han själv in som aktör i statsägda TV2. Det är inget formellt fel, men ett moraliskt problem säger Mortensen i DR P1 Debatten. *Det er problematisk, at Venstres mediepolitiske ordfører bliver ansat som direktør for en statsejet radiostation, säger Mortensen. Først er Jens Rohde med til at forberede salget af den 5. radiokanal og med til at aftale detaljerne. Derefter sælger staten den 5. radiokanal til sig selv – og derefter lader Jens Rohde sig ansætte af staten til at drive denne radiokanal.* Mortensen pekar på då Rohde började som medieordförande i Venstre hade staten 3 radiokanaler och 3 tv-kanaler. Nu har staten 5 radiokanaler och 7 tv-kanaler. Jens Rohde stannar kvar som partimedlem i Venstre. (Radio-Nyt)

Biografkedja hamnar hos kronofogden

Biografkedjan Astoria Cinemas skuld till Filminstitutet på sju miljoner kr går till kronofogden för indrivning efter klartecken från kulturdepartementet. *Vi har inga befo-genheter att besluta om anstånd med betal-ning,* säger filminstitutets vd Cissi Elwin till TT. Bakgrunden är att Astoria Cinemas (som i stort består av f.d. Sandrewsbiografer) befin-ner sig i en allvarlig likviditetskris. De månat-liga avgifterna till SFI, tio procent av biljett-intäkterna, har inte betalats in sedan i mars och bolaget har stora skulder till filmdistri-bu-törer och fastighetsägare. Bolagets vd Mattias Nohrborg har tidigare sagt till TT att Astoria Cinemas missgynnats av de stora filmdistri-butörerna. Situationen kompliceras ytter-ligare av att Astoria Cinemas konkurrenter Björnfilm och Svenska Bio attackerat både Nohrborg och SFI i ett brev. De anser att SFI skyddar Norberg och hotar med att hålla inne

sina kommande betalningar till SFI. (Dina Pengar, TT)

Årets Nättidskrift

utsågs på Bok- & Biblioteksmässan. Priset, som är instiftat av Föreningen för Sveriges nättidskrifter, gick till *O-tidskrift* <http://otidskrift.se/> Motiveringen lyder: *O-tidskrift förenar till synes utan ansträngning lek och ironi med stenhård självmedvetenhet och stora pretentioner. Med tydliga skribentröster som ömsom talar i kör, ömsom i dialog med varandra och omvärlden har de tillfört den samtida litteraturen något unikt. Detta serveras i en form som är underfundig, spännande och långt ifrån självklar. O-tidskrift leker och regerar.* KistaChic och Nättidningen Rötter fick hedersomnämning. Juryn bestod av Ana Maria Durán, IKT projektledare, kulturskribent mm, Harald Hultqvist, förläggare på Ruin samt Jonas Söderström, informationsarkitekt och skribent. <http://www.fsn.se>

Byter jobb: Känd riksdagsman blir grävande reporter

Efter fyra år i riksdagen ville Gustav Fridolin göra något annat. Kalla Faktas redaktionschef Fredrik Lundberg kontaktade Fridolin som tackade ja till erbjudandet att bli grävande reporter.

Det är självklart kontroversiellt att rekry-tera en före detta riksdagsman till jobbet som granskande reporter, men jag är över-tygad om att Gustavs kombination av erfa-renhet, ungdom och begåvning kommer att resultera i en lysande, grävande journalist, säger Fredrik Lundberg på TV4. Fridolin gör slut med miljöpartiet, i och med det nya jobbet. Han avsäger sig alla politiska uppdrag och avslutar medlemskapet i partiet och tillträder i oktober.

Gustav Fridolin arbetade som riksdagsleda-mot för Miljöpartiet mellan valåret 2002 och valet 2006. Gustav Fridolin har länge aviserat att han inte ser politik som en livstidssys-sättning och att han, efter sina fyra år i riksdagen, vill gå vidare och göra något annat. *Jag har inget att skryta med på det journa-listiska planet. Men med min bakgrund och mina grundvärderingar tror jag att jag har en stor trovärdighet vad gäller samhälls-granskande journalistik,* säger Gustav Fridolin till dn.se. Fridolin har med sin plats i konstitutionsutskottet varit en av de fåtal riksdagsledamöter som har engagerat sig i mediefrågor.

Lästips:

Internet och mänskliga rättigheter: vem har ansvaret?

ICT - informations- och kommunikationsteknologi - tillåter människor att ta del av ofantliga mängder information, att snabbt och enkelt kommunicera med varandra, och att själva sprida information runt hela jorden på ett sätt som tidigare var helt omöjligt. ICT har bidragit på ett positivt sätt till yttrande- och informationsfriheten, men teknologin har också en baksida: förtryckande regimer vill hindra människor från att ta del av och sprida vissa typer av information, och teknologin för övervakning och censur blir också mer och mer sofistikerad.

Under den stora IT-mässan, Sweden ICT Week, anordnade Amnesty Business Group (ABG) och Dataföreningen en debatt under rubriken "ICT - frihetens vägröjare eller diktaturens verktyg. Censur och övervakning på webben - vem ansvarar för vad?". Här diskuterades frågan om ICT-företagens etiska ansvar. Kopplingen mellan ICT-sektorn och människorättskränkningar mindre självklar än inom tillverkningsindustrin. Amnesty Business Group genomförde i år den så kallade Amnesty Business Rating där ungefär 150 av Sveriges största företag undersöktes. I undersökningen utvärderades i vilken utsträckning företagen utsätts för risken att kränka mänskliga rättigheter, och hur väl de hanterar denna risk. Enligt ABG var verkstadsindustrin bäst på detta, medan IT- och telekomsektorn kom sist. Situationen i Kina kom också att stå mycket i fokus för debatten. Kinas system för Internetcensur är det mest sofistikerade i världen. Systemet består dels av kriminalisering men också av tekniska lösningar. Enligt Amnesty bygger det också mycket på självcensur: företag, organisationer och individer tystar sig själva för att undvika att bli straffade för överträdelser.

Ansvar på olika nivåer var något som togs upp under debatten. Förutom företagets ansvar har även konsumenterna, stater och internationella organisationer, både statliga och icke-statliga, en viktig roll att spela. Många konsumenter idag vill ta etiska hänsyn när de handlar, men kan inte göra det på grund av informationsbrist. ABG har sett en tydlig dubbelmoral från svenska statens sida i frågan om mänskliga rättigheter, särskilt när det gäller de statliga bolagen, då det trots allt är staten som är bunden att följa de konventioner som man har undertecknat. Nicklas Lundblad lyfte speciellt fram frihandelns roll i att driva en förändring, och exemplifierade med Kinas försök att bygga ett eget trådlöst nätverk. Detta stoppades av världshandelsorganisationen WTO som menade att det var ett tekniskt handelshinder.

Barnpornografi är ett exempel där stater har fullt legitima skäl att begränsa sina medborgares tillgång till information på internet. Allt för ofta använder dock förtryckande regimer förevändningar som att man vill "skydda sina medborgare", "förhindra spridning av skadligt material" och så vidare, för att förneka sina medborgare tillgång till information. Debatten visade att det finns många problem att lösa innan ICT på allvar kan bli frihetens vägröjare.

Läs hela referatet från debatten på <http://www2.amnesty.se/ap.nsf/webbreportage/85AEF8601FB9CA46C12571F100461CF3?opendocument>

Evenemang:

Seminarium om *Framtidens radio* lördag 30/9 14.00-15.30 i Radiohuset Studio 4. I panelen deltar teknikkunniga från SR, Teracom och Coding Technologies. Seminariet hålls i anslutning till Sveriges DX-Förbunds 50-årsjubileum som firas i SR:s lokaler.

Citatet:

Freedom of press is limited to those who own one.
H.L. Mencken (1880-1956)